

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE, DE LA
PROTECTION DES CONSOMMATEURS ET DE
L'AGENDA NUMÉRIQUE

COMMISSIE VOOR ECONOMIE,
CONSUMENTENBESCHERMING EN DIGITALE
AGENDA

Mercredi

01-12-2021

Matin

Woensdag

01-12-2021

Voormiddag

N-VA	Nieuw-Vlaamse Alliantie
Ecolo-Groen	Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
PS	Parti Socialiste
VB	Vlaams Belang
MR	Mouvement Réformateur
CD&V	Christen-Democratisch en Vlaams
PVDA-PTB	Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
Open Vld	Open Vlaamse Liberalen en Democraten
Vooruit	Vooruit
cdH	centre démocrate Humaniste
DéFI	Démocrate Fédéraliste Indépendant
INDEP-ONAFH	Indépendant - Onafhankelijk

Abréviations dans la numérotation des publications :		Afkortingen bij de nummering van de publicaties :	
DOC 55 0000/000	Document parlementaire de la 55 ^e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif	DOC 55 0000/000	Parlementair stuk van de 55 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer
QRVA	Questions et Réponses écrites	QRVA	Schriftelijke Vragen en Antwoorden
CRIV	Version provisoire du Compte Rendu Intégral	CRIV	Voorlopige versie van het Integraal Verslag
CRABV	Compte Rendu Analytique	CRABV	Beknopt Verslag
CRIV	Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)	CRIV	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)
PLEN	Séance plénière	PLEN	Plenum
COM	Réunion de commission	COM	Commissievergadering
MOT	Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	MOT	Moties tot besluit van interpellaties (op beigeleurig papier)

Publications officielles éditées par la Chambre des représentants	Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers
Commandes :	Bestellingen :
Place de la Nation 2	Natieplein 2
1008 Bruxelles	1008 Brussel
Tél. : 02/ 549 81 60	Tel. : 02/ 549 81 60
Fax : 02/549 82 74	Fax : 02/549 82 74
www.lachambre.be	www.dekamer.be
e-mail : publications@lachambre.be	e-mail : publicaties@dekamer.be

SOMMAIRE

Interpellation de Anneleen Van Bossuyt à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Une banque de bons à valoir corona" (550001971) 1

Orateurs: **Anneleen Van Bossuyt, Pierre-Yves Dermagne**, vice-premier ministre et ministre de l'Économie et du Travail

INHOUD

Interpellatie van Anneleen Van Bossuyt aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "Een coronavoucherbank" (550001971) 1

Sprekers: **Anneleen Van Bossuyt, Pierre-Yves Dermagne**, vice-eersteminister en minister van Economie en Werk

COMMISSION DE L'ÉCONOMIE,
DE LA PROTECTION DES
CONSOMMATEURS ET DE
L'AGENDA NUMÉRIQUE

du

MERCREDI 1 DECEMBRE 2021

Matin

COMMISSIE VOOR ECONOMIE,
CONSUMENTENBESCHERMING
EN DIGITALE AGENDA

van

WOENSDAG 1 DECEMBER 2021

Voormiddag

De openbare commissievergadering wordt geopend om 08.53 uur en voorgezeten door de heer Stefaan Van Hecke.

La réunion publique de commission est ouverte à 08 h 53 et présidée par M. Stefaan Van Hecke.

01 Interpellatie van Anneleen Van Bossuyt aan Pierre-Yves Dermagne (VEM Economie en Werk) over "Een coronavoucherbank" (55000197I)

01 Interpellation de Anneleen Van Bossuyt à Pierre-Yves Dermagne (VPM Économie et Travail) sur "Une banque de bons à valoir corona" (55000197I)

01.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Goedemorgen mijnheer de minister en collega's, het was de bedoeling om mijn interpellatie te houden vóór de bespreking van de beleidsnota, maar aangezien we straks om 9.00 uur een agendapunt behandelen dat op hetzelfde onderwerp betrekking heeft, leek het mij wat vreemd om dan opnieuw te beginnen over een onderwerp waarover intussen al gestemd zou zijn.

Mijnheer de minister, er wordt aan politiek gedaan voor mensen, maar ook door mensen. Dat is soms het moeilijke aan politiek en wordt al te vaak vergeten. Ik weet dat u in een moeilijke familiale situatie zit. Ik vind het dus enigszins vervelend om mijn interpellatie te houden. Verontschuldig mij hiervoor alstublieft en weet dat dit alleen politiek geïnterpreteerd mag worden en op geen enkele andere manier.

Ik wil het hebben over de coronavoucherbank, of beter gezegd de beschamende saga van de coronavoucherbank.

Ik hoef de hele historiek niet opnieuw uit de doeken te doen, die kent u net zo goed als ik en de collega's hier in de zaal. Het minste wat we kunnen zeggen is dat we in het Parlement al fameuze toeren hebben uitgehaald om ervoor te zorgen dat de zwaar getroffen reissector de nodige ondersteuning krijgt.

Twee weken geleden heb ik u hierover in de plenaire vergadering ondervraagd omdat er wel een initiatief genomen was, maar de datums in het goedgekeurde ontwerp al gepasseerd waren, omdat er nog geen advies van de Europese Commissie was. U hebt mij toen geantwoord dat de datums aangepast moesten worden, omdat 16 november al verstreken was en de maatregelen dus niet konden ingaan.

01.01 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Le Parlement n'a pas ménagé ses efforts pour soutenir le secteur du voyage, durement touché par la pandémie. Cependant, la décision tardive de la Commission européenne a, de toute évidence, rendu caduques les dates fixées dans le projet adopté sur la banque de bons à valoir corona. Même si le ministre a confirmé que les nouvelles dates devaient être soumises au Parlement, il est actuellement indiqué sur le site du SPF Économie que la date a été déplacée du 16 au 30 novembre. Cette façon de procéder est incompréhensible, car le calendrier était parfaitement prévisible, les dates figurant déjà dans l'arrêté ministériel du 19 mars. Le gouvernement savait donc que les voyageurs devraient rembourser les bons à valoir corona à partir de la mi-septembre. En outre, le gouvernement savait très bien à quel point le secteur du voyage, qui comprend de nombreuses petites PME, avait été touché. Pour ces petites entreprises, le remboursement du bon à valoir corona peut

Ik vond het heel vreemd om vervolgens vast te stellen dat – ondanks uw bevestiging dat de nieuwe datums opnieuw aan het Parlement moeten worden voorgelegd – er via de website van de FOD Economie al proactief gecommuniceerd werd naar de reisorganisatoren dat de datum van 16 november naar 30 november werd verschoven, terwijl het Parlement dus nog in het ongewisse was.

Ik begrijp eerlijk gezegd niet, mijnheer de minister, dat er op zo'n manier gewerkt wordt, zeker omdat de tijdlijn perfect te voorzien was. Er kunnen uiteraard altijd onvoorziene zaken zijn waar urgentie voor nodig is, maar dit is bij uitstek een dossier waarvan de tijdlijn perfect te voorzien was. De data stonden duidelijk opgesomd in het ministerieel besluit van 19 maart dat de coronavoucher in het leven heeft geroepen: de voucher is één jaar geldig, waarna er zes maanden de tijd is om voor de terugbetaling te zorgen. U wist dus perfect dat reisorganisatoren vanaf half september verplicht zouden worden om de coronavouchers terug te betalen aan de consumenten.

U wist ook dat de reissector heel zwaar getroffen is door de coronacrisis. De reissector bestaat trouwens heus niet alleen uit grote namen zoals Neckermann en TUI, er zijn ook uit heel veel kmo's, die een omzet hebben gedraaid van zo goed als 0 %. Met 10 % mochten ze al blij zijn. Het gaat om gezonde bedrijven, waarvoor de terugbetaling van de coronavoucher het verschil kan betekenen tussen een faillissement of overleven. Op die manier zien mensen wat ze gedurende jaren hebben opgebouwd als sneeuw voor de zon vergaan. Ik vind het heel jammer dat de regering zo getalmd heeft.

Mijnheer de minister, ik toon u een afbeelding op mijn computerscherm: dit is het konijn uit *Alice in Wonderland*. Ik weet niet of u dat konijn kent. Het komt in het begin van de film voor en het zegt: "Te laat, te laat, ik ben te laat!" Welnu, 'te laat' lijkt een beetje het mantra van deze regering. Zo bent u te laat met de boosterprik, ten koste van zoveel zorgverleners en het onderwijzend personeel enzovoort. De verhalen die we horen uit de zorg zijn schrijnend. U bent ook te laat om te beslissen hoe onze energiemix er in de toekomst zal uitzien. De beslissing of kernenergie er nog deel van zal uitmaken is eens te meer uitgesteld. Alle burgers zullen er het slachtoffer van zijn, want we zullen sowieso gigantisch veel moeten betalen, zowel wanneer de kerncentrales openblijven als wanneer er gascentrales zullen moeten worden bijgebouwd.

Nu mag dus ook de coronavoucherbank aan uw 'te laat'-lijstje worden toegevoegd.

In Vlaanderen is er een musical gemaakt over *Alice in Wonderland* waarin het konijn zingt: "Te laat, te laat, ik heb een blunder gemaakt." Ik denk dat de regering hier echt een blunder maakt – alweer – en het Parlement buiten spel zet.

Mijnheer de minister, hoe is het zover gekomen en wat zal u of de regering in de toekomst anders doen?

01.02 Minister **Pierre-Yves Dermagne**: Mevrouw Van Bossuyt, dank u voor uw steunbetuiging. Ik waardeer dit.

De wet van 21 november 2021 heeft de Staat gemachtigd om leningen toe te kennen aan reisorganisatoren voor de terugbetaling

réellement être l'élément déterminant entre la faillite et la survie de l'entreprise.

Le gouvernement s'y est pris trop tard dans pratiquement tous les domaines: la dose de rappel, le futur mix énergétique et maintenant également la banque des bons à valoir corona. Comment le gouvernement a-t-il pu commettre autant de gaffes? Agira-t-il différemment à l'avenir?

01.02 **Pierre-Yves Dermagne**, ministre: La loi du 21 novembre 2021 permettant aux pouvoirs publics d'octroyer des prêts aux organisateurs de voyages pour le

van openstaande vouchers aan reizigers. Deze wet kon slechts gepubliceerd worden en in werking treden na de toetsing van het mechanisme aan de regelgeving rond staatssteun door de Europese Commissie. De Europese Commissie heeft het mechanisme goedgekeurd, maar de formele beslissing werd later genomen dan verwacht. Dit heeft tot gevolg dat bepaalde modaliteiten en termijnen opgenomen in de wet niet meer nageleefd of toegepast kunnen worden. Er werd een wetsvoorstel tot wijziging van deze termijnen opgesteld dat deze ochtend besproken wordt. Dit wijzigingsvoorstel past de wet aan om de praktische uitvoering van het leningsmechanisme alsnog mogelijk te maken en voorziet in retroactiviteit. Aldus konden reisorganisatoren vanaf 22 november hun leningsaanvraag indienen.

De diensten van de FOD Economie hebben op 22 en 23 november een brief en een mail gericht aan alle reisorganisatoren die eventueel in aanmerking komen. Alle voorwaarden en nodige documenten zijn beschikbaar op de website van de FOD Economie. Dit was de enige manier om voor coronavouchers alsnog een valabel systeem van leningen te kunnen opzetten en zo heel wat reisorganisatoren van de broodnodige zuurstof te voorzien. Ik ben geen fan van retroactiviteit. Het is inderdaad een vreemde werkwijze maar de enig mogelijke manier van werken om het systeem te kunnen opzetten.

Ten slotte werden nog enkele wijzigingen doorgevoerd om het mechanisme te verbeteren, met name de bepalingen inzake de opening van een derdenrekening voor de betaling van leningen. Die werden in overleg met Febelfin verduidelijkt. Sommige reisorganisatoren hebben problemen met het openen van een derdenrekening.

Zoals u weet waren de onderhandelingen met de sector, met Febelfin en met Assuralia moeilijk. Dat is jammer maar het is niet anders. Vandaag ligt er een wetsvoorstel voor die een oplossing aanreikt aan de sector.

01.03 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Mijnheer de minister, dank u wel voor uw antwoord.

U verwijst naar het late advies van de Europese Commissie. Ik denk wel dat u het met mij eens bent dat indien u vroeger advies had gevraagd aan de Commissie dat advies er ook vroeger zou gekomen zijn. Ik vind trouwens dat het advies van de Europese Commissie er heel snel is gekomen nadat wij hier acrobatische toeren hebben moeten uithalen om het tot bij de Commissie te krijgen.

U verwijst ook naar de moeilijke onderhandelingen die er zijn geweest met de diverse betrokkenen. Ik heb inderdaad vernomen dat die onderhandelingen niet vanzelfsprekend waren maar als men op tijd begint aan de onderhandelingen zullen die ook vroeger afgerond zijn. Er zijn heel wat aspecten aan verbonden.

In Nederland hebben ze die onderhandelingen ook moeten voeren. Daaruit had men eigenlijk al lessen kunnen trekken. In Nederland bestaat de coronavoucherbank reeds sinds de maand april. Er zijn

remboursement des bons à valoir n'a pu être publiée qu'après la vérification de la conformité aux règles en matière d'aides d'État par l'Europe. Certains délais n'ont plus pu être respectés étant donné que la décision formelle a été prise plus tard que prévu. La proposition de loi modifiant les délais a été portée à l'ordre du jour d'une réunion de ce matin et prévoit une rétroactivité. Les organisateurs de voyages pouvaient ainsi introduire leur demande à partir du 22 novembre. Les 22 et 23 novembre, les services du SPF ont adressé un courrier postal et électronique à tous les organisateurs de voyages pouvant prétendre à l'application de ce système. Tous les documents et conditions sont disponibles sur le site internet du SPF. La rétroactivité – dont je ne suis pas un fervent partisan – constituait dans ce cas la seule possibilité de mettre en place ce régime.

En concertation avec Febelfin, les dispositions relatives à l'ouverture d'un compte de tiers, qui pose problème pour certains organisateurs de voyages, ont par ailleurs été clarifiées.

Malgré les négociations difficiles avec les parties prenantes, une solution est aujourd'hui en place.

01.03 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): La Commission européenne a rendu son avis assez rapidement et elle aurait pu le formuler plus tôt si elle avait été sollicitée tôt. Et si les négociations avaient débuté plus tôt, elles se seraient également achevées plus tôt. La Belgique aurait pu s'inspirer de l'exemple des Pays-Bas, où il existe une banque de bons à valoir corona depuis avril. Le consommateur, qui dépense souvent de grosses sommes d'argent pour voyager, est lui aussi victime des tergiversations du gouvernement aujourd'hui.

D'un point de vue juridique, cette

verschillende consumenten die via een Nederlandse organisatie een reis hadden geboekt die in de maand april reeds hun geld hebben teruggekregen. U weet net zo goed als ik dat voor heel veel mensen een reis iets is waarvoor ze jarenlang sparen. Het gaat vaak om grote bedragen. Voor die mensen is het zeker niet evident om hun geld niet terug te krijgen. Niet alleen de reisorganisatoren, maar ook de consumenten zijn dus het slachtoffer van het getalm van deze regering. Dat is nog zacht uitgedrukt.

U verwijst naar de retroactiviteit die wordt opgenomen in het wetsvoorstel waarover we straks zullen stemmen. Als juriste kan ik u zeggen dat het qua rechtszekerheid en ook nog andere elementen absoluut te vermijden is dat wetgeving plots retroactief toepassing krijgt. Nadat de regeling eerst in een wetsontwerp over explosieven werd ingevoerd, komt er nu nog de retroactiviteit bij. De elementen stapelen zich dus alleen maar op. Dit dossier is echt een toonbeeld van hoe het absoluut niet moet. Het kan misschien als case dienen voor rechtenstudenten.

Met onze fractie zijn we intussen heel erg bezorgd over de reisorganisaties die wel al hun verplichtingen zijn nagekomen en terugbetaald hebben wat sinds september terugbetaald diende te worden en dus geen beroep hebben kunnen doen op die leningen.

Wat gaat de regering voor die reisorganisaties doen? Dat blijft een grote vraag voor ons. Daarom zullen we een amendement indienen op het wetsvoorstel dat we straks zullen bespreken.

Ik hoop dat we dergelijke zaken in de toekomst kunnen vermijden. Het is niet zo dat ik 's nachts heb wakker gelegen van wat we met onze fractie moeten doen, maar we bevinden ons in een moeilijke positie. Enerzijds zijn er de reisorganisaties en de consumenten die absoluut niet het slachtoffer mogen zijn van het gepruts van de regering. Anderzijds doet de regering het ene na het andere in dit dossier, wat echt niet meer door de beugel kan. We hebben aanstonds de bespreking van het wetsvoorstel en zullen er op dat moment dieper op ingaan. De uitspraak 'Te laat, te laat, ik heb een blunder begaan' van het konijn in *Alice in Wonderland* past in elk geval helemaal bij de regering.

De **voorzitter**: Dank u wel, mevrouw Van Bossuyt.

législation est un exemple de ce qu'il ne faut pas faire: après avoir intégré la réglementation dans un projet de loi sur les explosifs, on y ajoute à présent une rétroactivité.

Parce que nous nous préoccupons des organisateurs de voyage qui procèdent à des remboursements depuis septembre alors qu'ils n'ont pas pu recourir à des prêts, nous présenterons un amendement à la proposition de loi inscrite à l'ordre du jour. Notre groupe est partagé entre l'inquiétude et l'insatisfaction: d'une part, il s'inquiète pour les voyageurs et les consommateurs et d'autre part, il est mécontent de l'approche du gouvernement dans ce dossier.

Le **président**: Aucune motion n'a été déposée.

Hebt u een motie ingediend? (Nee)

01.04 Anneleen Van Bossuyt (N-VA): Mijnheer de voorzitter, de reden waarom wij geen motie indienen is omdat wij straks het wetsontwerp ter zake bespreken.

De **voorzitter**: Geen probleem, ik vroeg het voor de volledigheid.

Het incident is gesloten.
L'incident est clos.

De behandeling van de interpellatie eindigt om 9.09 uur.
Le développement de l'interpellation se termine à 9 h 09.